

norsk !

Zeitschrift für die norwegische Sprache

Norwegen-Service, Martin Schmidt

www.norwegenservice.net

post@norwegeninfo.net

Tel. 01575/3004754

01/06/Feb./2022

Fortgeschrittene

nyheter fra Norge

[Nachrichten aus Norwegen]

Grensehandelen skyter til himmels

Grensehandelen nærmer seg allerede samme nivå som før pandemien. En uke etter at restriksjonene ble opphevet har butikkene på Svinesund håvet inn flere millioner.

– Forrige uke var fenomenalt bra. Det var en uke hvor vi virkelig merket at handelen var tilbake. Det er vi utrolig glad for, sier Ole Jørgen Lind som er butikksjef på Maximat på Nordby.

Norske kommuner åpner opp for å ta imot ukrainske flyktninger

– Vi har en befolkning og kommuner som står klare til å ta imot flere flyktninger, sier mangfoldsbyråd i Bergen, Katrine Nødvedt (MDG).

Like før hadde bystyret hatt en svært emosjonell debatt der Ukraina ble hyppig nevnt.

Onsdag stemte nemlig alle representantene, bortsett fra Frp, for å ta imot de 182 flyktningene Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Imdi) ønsker i 2022. Like mange stemte for å gi et signal om at Bergen kan ta imot flere dersom behovet øker.

I flere andre byer er tonen den samme.

Negativt resultat for SAS

Flyselskapet SAS hadde et resultat på minus 2,6 milliarder svenske kroner før skatt i første kvartal. Nå ber de om mer kapital.

I norske kroner tilsvare det rundt 2, 5 milliarder kroner i minus for SAS.

– Dette er 700 millioner dårligere enn tilsvarende periode i fjor, sier Norges sjef i SAS, Kjetil Håbjørg til NRK.

Passasjertallene til SAS sank med 15 prosent fra fjerde kvartal i fjor.

Ordlisten

[Wörterliste]

-behov, et – Bedarf	-mangfold, et – Vielfalt
-bortsett fra – abgesehen von	-nevne (-ta, -t) – nennen
-bystyre, et – Stadtrat	-oppheve (-et, -et) – aufheben
-hyppig – häufig, oft	-skatt, en – Steuer
-håve (-et, -et) inn – einnehmen, scheffeln	-tilsvare (-te, -t) – entsprechen

Beinrester i populært festivalområde

Træna har i lang tid blitt kalt Norges eldste fiskevær. Nå kan funn av bein og trekullrester i den spektakulære Kirkhelleren bekrefte at her levde folk av fisk for 9000 år siden.

Forskerne kunne nemlig slå fast at det har vært menneskelig aktivitet i den helt særegne Kirkhelleren på Træna i mange, mange tusen år.

Træna er kanskje mest kjent for den populære festivalen som arrangeres hver sommer. Men stedet er også kjent som

et av Norges eldste fiskevær.

Allerede på 1930-tallet ble det gjort undersøkelser på øya Sanna i regi av professor Guttorm Gjessing. Undersøkelsene som Gjessing i sin tid gjorde, viste iallfall at det har vært bosetting her for cirka 9000 år siden.

I fjor starta forskerne på nytt et stort utgravingsarbeid på øya Sanna der den spesielle «hula» ligger.

Det som i nyere tid har vært hjemmet til flere spektakulære konserter i regi av Trænafestivalen.

Det er NIKU – Norsk institutt for kulturminneforskning – som leder prosjektet.

De samarbeider med flere universiteter i Norge og også forskningsmiljø i utlandet.

– Dette er kanskje en av de aller rikeste og mest spektakulære arkeologiske lokalitetene vi har i Norge, sier Erlend Kirkeng Jørgensen.

Og legger til:

– Vi har fantastiske organiske bevaringer her fra hele forhistorien, fra omtrent siste istid og fram til i går. For den brukes jo fortsatt.

Jørgensen er arkeolog og forsker og leder prosjektet Arcave.

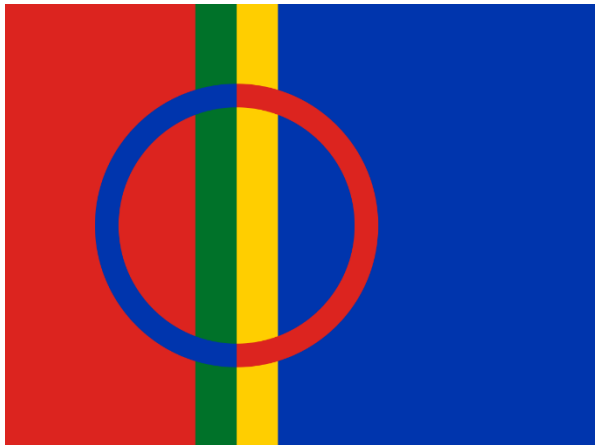
Ordlisten

[Wörterliste]

-bosetting, en – Siedlung -fiskevær, et – Fischerdorf -forhistorie, en – Vorgeschichte -fortsatt – noch immer	-kulturminne, et – Kulturdenkmal -omtrent – ungefähr -utgravingsarbeid, et – Ausgrabungsarbeit

1600 kultur-gjenstander kommer hjem

Etter mange års arbeid blir mange viktige kulturhistoriske gjenstander sendt ut fra Oslo, og tilbake til samiske områder.

– Dette er en merkedag for oss. Tidligere har man kun sett disse på andre museum, men da utenfor sin kontekst.

Det sier Birgitta Fossum, museumsdirektør ved Saemien Sijte i Snåsa i Trøndelag. Mandag mottok museet 160 gjenstander tilknyttet den sørsamiske kulturarven, enkelte over 300 år gamle.

– Når man snakker om det samiske, spesielt sørsamisk, er det ofte nyere historie som blir diskutert. Men vi har en lang forhistorie i dette området. Å få vise frem disse historiske

gjenstandene har enorm betydning, sier Fossum.

Gjennom Bååstede-prosjektet, som betyr «tilbake» på sørsamisk, skal 1.600 gjenstander tilbakeføres til seks samiske museer. Tidligere har de vært forvaltet av Norsk Folkemuseum og Kulturhistorisk museum i Oslo.

– Symbolsk sterk og hellig

En av gjenstandene som vekker ekstra oppmerksomhet er en rundt 300 år gammel runebomme.

– Dette er den første trommen, gievrie, som kommer tilbake i samisk eie. Den var sist brukt av Njaarke-Nejla på midten av 1800-tallet, som igjen hadde arvet den fra sine forfedre, forteller konservator Lisa Dunfjeld-Aagård.

Ordlisten

[Wörterliste]

-arve (-et, -et) – erben	-merkedag, en – Feiertag
-eie, et – Besitz	-runebomme, en – Runentrommel
-kulturarv, en – Kulturerbe	-tilknytte (-et, -et) – verbinden, anbinden

Betydeleg skredfare – unngå dei brattaste fjellsidene i vinterferien

For mange starta vinterferien denne veka, og det er venta storinnrykk av skiglade turistar.

I vestlege fjellområde bør du i år unngå dei brattaste områda åtvarar varslingsstenesta Varsom.no. Dette gjeld både Hardanger, Voss og Indre Fjordane. Det er venta meir snø utover i veka.

– Akkurat no ligg skredfaren på tre, som er betydeleg skredfare, seier hydrolog Tommy Skårholen.

Dei rår no folk frå å oppsøke bratt terreng med fersk fokksnø.

– No har vi skredfare over alt der det er bratt terreng, men den største skredfaren har vi på Vestlandet, seier Skårholen.

I landet elles er skredfaren stort sett moderat, som betyr at du må vere merksam nå du kjem inn i bratt terreng.

No blir det «motorveg» for straum over Sognefjorden

For fyrste gong vert etablert ein «motorveg» for straum mellom nord og sør i Noreg.

Sverige har til samanlikning åtte slike samband (420 kV) som går nord-sør.

NVE sa ja til den nye kraftlinja for to år sidan, men klager frå naboar, Sogndal kommune og Vestland fylkeskommune gjorde at saka vart oversendt til Olje- og energidepartementet slik forvaltningslova krev.

Ordlisten

[Wörterliste]

(Falls es Unterschiede zum Bokmål gibt, so stehen diese in Klammern.)

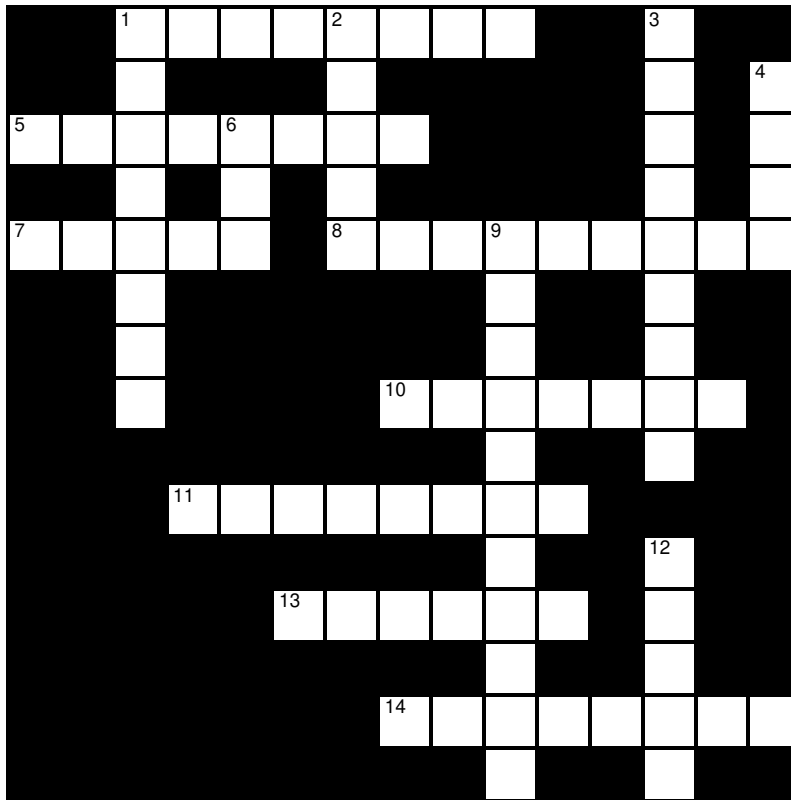
-forvaltningslov, ei (forvaltningslov, en) – Verwaltungsgesetz	-skredfare, en – Lawinengefahr
-fokksnø, en – leichter Pulverschnee	-straum, en (støm, en) – Strom
-gjeld -> gjelde – gelten	-varslingssteneste, ei (varslingsstjeneste, en) – Warndienst
-kreve – fordern	-vente (forvente) – erwarten
-merksam (oppmerksam) – aufmerksam	-åtware (advare) – warnen
-samanlikning, en (sammenlikning, en) – Vergleich	

kryssord

[Kreuzworträtsel]

Es werden diverse Wörter aus den Wörterlisten der Texte aufgegriffen.

1.

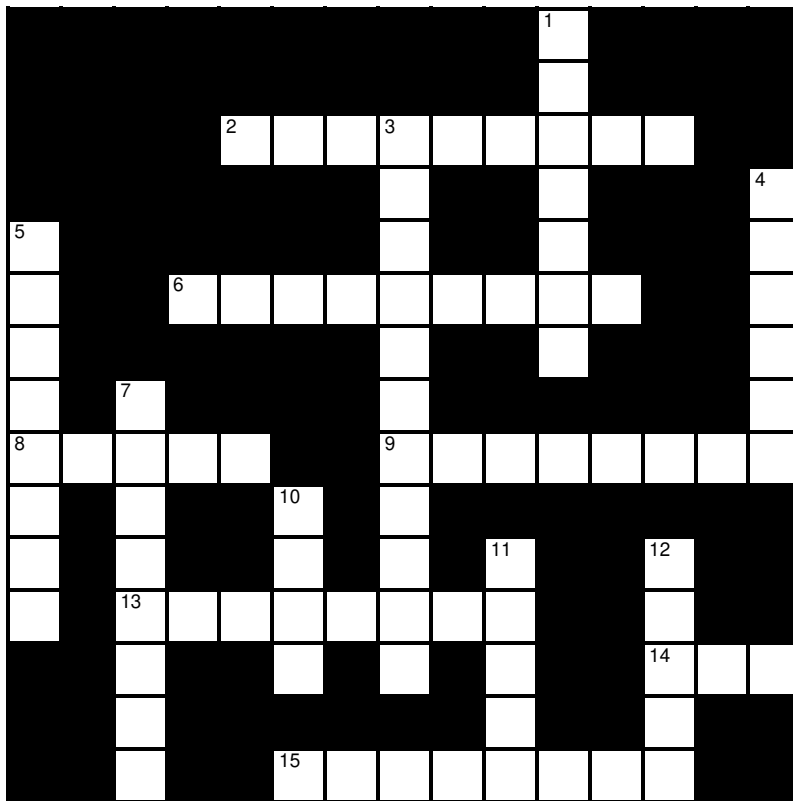
Waagerecht

- 1 noch immer (8)
- 5 Feiertag (8)
- 7 fordern (5)
- 8 verbinden (9)
- 10 ungefähr (7)
- 11 entsprechen (8)
- 13 häufig (6)
- 14 Vielfalt (8)

Senkrecht

- 1 erwarten (8)
- 2 Steuer (5)
- 3 Siedlung (9)
- 4 erben (4)
- 6 Besitz (3)
- 9 Kulturdenkmal (11)
- 12 Bedarf (5)

2.

Waagerecht

- 2** verbinden (9)
- 6** Siedlung (9)
- 8** Steuer (5)
- 9** Feiertag (8)
- 13** erwarten (8)
- 14** Besitz (3)
- 15** entsprechen (8)

Senkrecht

- 1** ungefähr (7)
- 3** Kulturdenkmal (11)
- 4** häufig (6)
- 5** noch immer (8)
- 7** Vielfalt (8)
- 10** erben (4)
- 11** Bedarf (5)
- 12** fordern (5)

Grensehandelen skyter til himmels

Füllen Sie die passenden Lücken mit folgenden Werten aus:
tilbake, håvet, fenomenalt, nærmer, restriksjonene, nivå, butikksjef

Grensehandelen _____ seg allerede samme _____ som før pandemien. En uke etter at _____ ble opphevet har butikkene på Svinesund _____ inn flere millioner.

- Forrige uke var _____ bra. Det var en uke hvor vi virkelig merket at handelen var _____. Det er vi utrolig glad for, sier Ole Jørgen Lind som er _____ på Maximat på Nordby.

Norske kommuner åpner opp for å ta imot ukrainske flyktninger

Füllen Sie die passenden Lücken mit folgenden Werten aus:
stemte, dersom, bystyret, tonen, hyppig, nemlig, imot, befolkning

- Vi har en _____ og kommuner som står klare til å ta _____ flere flyktninger, sier mangfoldsbyråd i Bergen, Katrine Nødvedt (MDG). Like før hadde _____ hatt en svært emosjonell debatt der Ukraina ble _____ nevnt. Onsdag stemte _____ alle representantene, bortsett fra Frp, for å ta imot de 182 flyktningene Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Imdi) ønsker i 2022. Like mange _____ for å gi et signal om at Bergen kan ta imot flere _____ behovet øker. I flere andre byer er _____ den samme.

Negativt resultat for SAS

Füllen Sie die passenden Lücken mit folgenden Werten aus:
skatt, tilsvarer, tilsvarende, resultat, fjerde

Flyselskapet SAS hadde et _____ på minus 2,6 milliarder svenske kroner før _____ i første kvartal. Nå ber de om mer kapital.

I norske kroner _____ det rundt 2, 5 milliarder kroner i minus for SAS.

- Dette er 700 millioner dårligere enn _____ periode i fjor, sier Norges sjef i SAS, Kjetil Håbjørg til NRK.

Passasjertallene til SAS sank med 15 prosent fra _____ kvartal i fjor.

Grensehandelen skyter til himmels **Grenzhandel nimmt immer mehr Fahrt auf**

Grensehandelen nærmer seg allerede samme nivå som før pandemien.

- 1 Grenzhandel-der nähert sich schon gleichen Niveau wie vor Pandemie-der.
- 2 Der Grenzhandel nähert sich bereits dem gleichen Niveau wie vor der Pandemie.

En uke etter at restriksjonene ble opphevet har butikkene på Svinesund håvet inn flere millioner.

- 1 Eine Woche nach, dass Restriktionen-die wurden aufgehoben hat Läden-die auf Svinesund genommen ein mehrere Millionen.
- 2 Eine Woche nachdem die Restriktionen aufgehoben wurden, haben die Läden in Svinesund mehrere Millionen verdient.

– Forrige uke var fenomenalt bra.

- 1 Letzte Woche war phänomenal gut.
- 2 Die letzte Woche war phänomenal gut.

Det var en uke hvor vi virkelig merket at handelen var tilbake.

- 1 Das war eine Woche wo wir wirklich merkten, dass Handel-der war zurück.
- 2 Es war eine Woche in der wir wirklich spürten, dass der Handel zurückgekommen ist.

Det er vi utrolig glad for, sier Ole Jørgen Lind som er butikksjef på Maximat på Nordby.

- 1 Das sind wir unglaublich froh für, sagt Ole Jørgen Lind welcher ist Ladenchef auf Maximat auf Nordby.
- 2 Darüber freuen wir uns unglaublich, sagt Ole Jørgen Lind, der Abteilungsleiter des Maximat in Nordby ist.

Besonderheiten:

Im Zuge der Einschränkungen durch die Corona-Pandemie, war der Handel in den schwedischen Grenzregionen nahezu zum Erliegen gekommen.

Lösungen

1.

2.

© Texte: nrk